

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

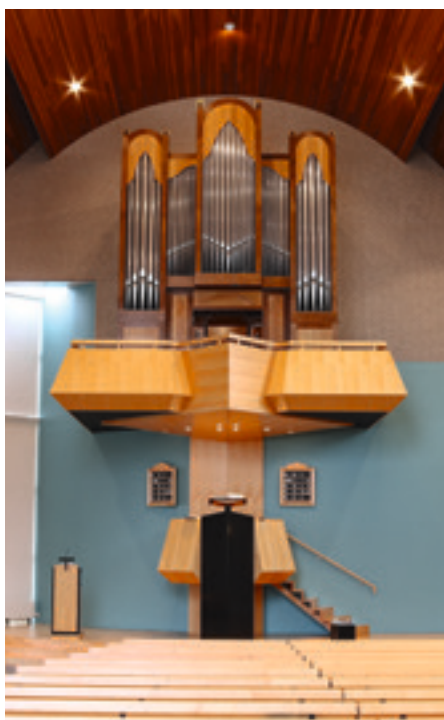

Gereformeerde Gemeente Borssele

24/11/2022
jaargang 100

nr 59

Omstreeks 1860 ontstaat er in Borssele een Ledeboeriaanse gemeente, die bijeenkomt in de schuur van ouderling A. van Overbeeke aan de Weelweg. Later verrijst er op diens erf een houten kerkje. In 1890 verhuist de gemeente naar de Westsingel en in 1914 betreft zij een nieuw kerkgebouw aan de Oostsingel. In verband met de groei van de gemeente valt in 1997 het besluit om schuin tegenover de bestaande kerk een nieuwe kerk met 500 zitplaatsen te bouwen. Op 19 november 1999 legt ds. C. Hogchem de eerste steen ervan en op 22 november 2000 neemt hij het nieuwe kerkgebouw in gebruik. Hij spreekt daarbij over Matthéüs 17:5b. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Gij alleen de eer'. Het aantal belijdende leden van de gemeente bedraagt 375, het aantal doopleden 324.

Mozes' voorspraak

Mirjam sprak - samen met Aäron - tégen Mozes. Tégen de man Mozes, de leidsman van Israël, de profeet die zijns gelijke voor en na hem niet had (Deut. 34:10-12).

Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen die op den aardbodem waren.

Daarom zeide Aäron tot Mozes: Och, mijn heer, leg toch niet op ons de zonde waarmee wij zottelijk gedaan en waarmee wij gezondigd hebben.

Mozes dan riep tot den HEERE, zeggende: O God, heel haar toch.

Numeri 12:3,11,13

ds. C. Hogchem,
Aalburg

Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen: hij ging er niet tegen in. Niet dat het een kleine zaak was, integendeel: de tegensprekers waren Mirjam en de hogepriester Aäron. Niet Mozes' vijanden, niet zijn haters, maar zijn eigen zus en broer, kinderen van God, sieraden in Gods Kerk. Diep heeft Mozes de pijn gevoeld, hij werd kwalijk behandeld, niet met Gods volk maar door Gods volk, ja, door Mirjam en Aäron.

Doch Mozes zweeg - zeer ootmoedig, zeer nederig. Hij kon maar niet begrijpen dat de Heere hem verkoren had om Zijn volk uit Egypte en door de woestijn te leiden. Dat wonder kreeg hij niet klein, diep leefde hij zijn onwaarde in. Het was alles genade, gewerkt door Gods Geest. De vrucht was dat Mozes het niet voor zichzelf ging opnemen. Hij wist dat de Heere alles hoorde (vers 2b) en mocht het aan Hem overlaten. Zo werd een verterende brand van twist voorkomen, juist tussen Mozes, Mirjam en de hogepriester Aäron. De hel probeerde te wroeten in de ingewanden van Gods gemeente, maar greep mis. Genade is onmisbaar. Mirjam en Aäron waren begenadigde mensen en toch... Genade in oefening is onmisbaar, dán is er de genadevrucht, zoals bij Mozes. Is het niet om jaloers op te worden? Of wordt zelfs dát niet bij mij gevonden?

Salomo was wijzer en rijker, meer dan alle mensen (1 Kon. 4:30; 10:23). Nebukadnezar was in zijn dagen machtiger, meer dan alle mensen. Maar wie werd meer vernederd dan hij die gras at gelijk de ossen? (Dan. 4:33).

In Adam zijn alle mensen gelijk. Voor Gods wet en de dood zijn ook alle mensen gelijk. Toch wil ons bestaan meer zijn dan een ander en het liefst meer dan alle mensen. Het hitst en woelt, zelfs bij de allerheiligsten in dit leven.

Volmaakt zachtmoedig

Mozes was zachtmoedig, meer dan iemand in zijn dagen. Wie zou dat nú zijn? U misschien? Of zou u op de tweede of derde plaats staan? Zou u wel zachtmoedig willen zijn, meer dan een ander? Christus is de volmaakt Zachtmoedige, gisteren en heden en eeuwig door. Hij leert Zijn volk dat ze de voornaamste der zondaren zijn en buiten Hem de ellendigste van alle mensen. Hij leert hen ook het Evangeliewonder: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen (Matth. 11:28, 29). Wordt dat doorleefd, dan is de ziel, o wonder, de zachtmoedigste van alle mensen. Zolang als het duurt.

'Ontwaak, Noordenwind, en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate zijn edele vruchten!' (Hoogl. 4:16).

Zottelijk gedaan

Nadat de Heere Mirjam en Aäron gedagvaard heeft, opende Hij de schuldbrief: 'Waarom dan hebt gijlieden niet gevreesd tegen Mijn knecht, tegen Mozes te spreken? (...) En zie, Mirjam was melaats, [wit] als de sneeuw' (vers 4-10).

Aäron had zich laten meeslepen in de zonde van tegenspreken. Zegt hij nu: Je kunt wel aan Mirjam zien dat ze de hoofdoorzaak is? Nee, in het zondigen waren zij één en ook nu vormen zij een eenheid: in Mirjam kwam de straf der zonde openbaar, in Aäron de belijdenis van zonde.

'Och, mijn heer', zei hij tegen Mozes - d/it is geen tegenspreken maar smeken - 'leg toch niet op ons de zonde waarmee wij

In dit nummer

2 Mozes' voorspraak

11 Gereformeerde Gemeente Nisse 100 jaar

24 Ambtskleding

- 3** Het gekrookte riet [46]
- 4** '... en met orde': Overkomst met belijdenis
- 5** Werkgroep gezin [3]
- 6** Van overzee: Tegenvallen of meevallen
- 7** Bijbelstudie over Genesis 1-3 [13]
- 8** Leesoefening in "Een naam in de hemel" [4]
- 9** Oefenaar H. van Schothorst [4]
- 10** Commentaar: Kerkelijke verdeeldheid
- 12** De preek bekijken
- 13** Boekennieuws
- 14** Kerknieuws
- 15** Berichten
- 15** Kerkdiensten
- 23** Jeugdrubriek

zottelijk gedaan en waarmee wij gezondigd hebben'. Dat is: reken het ons niet toe en wil onze voorspraak zijn.

Aäron kwam in de schuld. Evenals David na de volkstelling: '... ik heb zeer zottelijk gehandeld' (1 Kron. 21:8). Zó beleden de allerheiligsten in dit leven door de genade van Gods Geest. En het was niets teveel gezegd.

God ziet Zijn volk zo graag in de schuld. Niet slechts één keertje maar telkens weer. Het is de kortste weg tot de oplossing. Om het wonder te leren, voor het eerst en opnieuw: het is Jezus alleen en anders geen.

O God, heel haar toch

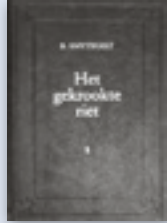
Aärons spraak maakte hem openbaar: hij was een rechteloze, het zal op genade aankomen. Samen met Mirjam had hij gezegd: 'Heeft dan de HEERE maar alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet door ons gesproken?' Maar nu was dat 'ook door ons' er af. Nu was het werkelijk: Mozes alléén; een andere voorspraak is er niet. Och, mijn heer, buiten u is het verloren.

Mozes heeft zich in de bres gesteld om Gods grimmigheid af te keren (Ps. 106:23). Hij had gehoord wat de Heere over hem gezegd had (vers 6-8). Hoe meer de Heere het voor hem opnam, hoe schuldiger Mirjam en Aäron werden. En hoe groter het wonder voor Mozes werd: 'Doch door de genade Gods ben ik wat ik ben' (1 Kor. 15:10a).

Het was er ver vandaan dat hij boven zijn broer en zus stond. Wat had hij hen lief. Met innerlijke ontferming bewogen riep hij dat vurige, korte gebed: 'O God, heel haar toch' Schenk haar léven, geef vergeving en genezing.

Mozes was wel een middelaar van voorspraak, maar Christus is Middelaar van voorspraak én verzoening. De Herder stelde Zijn leven voor Zijn schapen. Hij is met Zijn bloed altijd voor het aangezicht van de Vader, Hij is hun Pleitbezorger én hun Pleitbeslechter. Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave! Nog steeds geeft Hij bekering om het 'ook door ons' af te leren. Nog steeds treedt Hij tussen, maar alleen voor schuldige tegenprekers en melaatsen.

Jezus leeft. Zult u sterven?

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

ZESTIENDE PREDIKATIE

David zei: Wat zal ik U vergelden voor al Uw weldaden aan mij bewezen? Ik ben Uw knecht, ja zekerlijk, ik ben Uw knecht (Ps. 116:12, 16). Och ja, zo dient men ze te vinden, zoals een heilige vrome ziel eens huppelde voor de ark (2 Sam. 6:16). Zo komen ze eens voor God, zodat de wereld moet zeggen: Wat scheelt die mensen? Zij verheugen zich in de Heere met een heerlijke en onuitsprekelijke vreugde (1 Petr. 1:8).

Als u ze zo aantreft, dan moet het er uit, want ze zijn Gode uitzinnig. Echter, u ontmoet ze zo niet altijd. Ze zijn ook niet allen zo. Maar het zijn wel erfgenamen. U kunt ze ook tegenkomen, dat ze hun hoofd laten hangen als een bieze, met hun ogen vol tranen, hun borst met zuchten en hun mond vol klachten. U zult ze horen zeggen: 'Mijn ziel buigt zich neder in mij' (Ps. 42:12), en: 'Mijn ziel kleeft aan het stof' (Ps. 119:25). U zult ze horen zeggen: Ik kan niet meer. Ik kan het niet langer houden. Ik durf niet te zeggen of te denken dat ik genade heb, of dat ik een erfgenaam ben van dat grote goed. Ik wil het liever allemaal loochenen, ik zou het liever tegen de wind in willen leggen. Ja, ik moet wel volhouden te zeggen dat ik geen genade heb.

Als het zo met hen is, dan is dat een gestalte die te verbeteren is, en die verbeterd moet worden. Maar dat kunnen ze zelf niet doen. Wat doet nu de Koning, als Hij ze zo ontmoet? Trekt Hij Zijn hand van hen af? Breekt Hij ze? Blust Hij het vonkje uit? Och neen, Hij ziet hen en hun werk wel, en zal het niet breken noch uitblussen. Hij ondersteunt en sterkt hen. Doet nu de Koning zo, dan moeten Zijn knechten ook zo doen. Ontmoeten Zijn knechten zulken in hun bediening, dan moeten zij doen zoals onze Koning doet. Als onze Koning zulken wil ondersteunen, dan wij ook.

Het laatste argument dat de gekrookte rietjes inbrachten was: Allen die in de staat der genade zijn, mogen op Christus hopen, en wie niet in die staat der genade is, mag niet op Christus hopen. Dat argument is Schriftuurlijk (zie Ef. 2:12). Maar, zeiden de gekrookte rietjes: ik ben niet in die staat, derhalve mag ik niet op Christus hopen. Ik mag op de Heere Jezus mijn vertrouwen niet stellen.

Met die twee stellingen zijn we nu bezig geweest. De eersten zeiden: Ik ben in de staat der genade, terwijl ze nochtans geen genade kenden. Dat waren de mond- en de naamchristenen. Dan was er een tweede soort. Zij die genade bezitten en nochtans zeggen dat er geen genade in hen is. Er is echter nog een derde soort. Zij zeggen: Ik ben er in, God zij geloofd!

(wordt vervolgd)

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

Overkomst met belijdenis

Het is goed dat gemeenteleden ervan op de hoogte zijn wie bij de gemeente horen. Als er nieuwelingen bij de gemeente komen, dient daarvan dus ook mededeling aan de gemeente gedaan te worden. Hetzij dat dit gebeurt bij de zondagse afkondigingen, of dat het in het kerkblad aan de gemeente wordt bekendgemaakt.

ds. P. Mulder,
Koudekerk aan
den Rijn

*De Gereformeerde Gemeenten hebben een correspondentieband met de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland.
Foto: de nieuwe kerk van de Oud Gereformeerde Gemeente te Achterberg.*

beeld: Jaco Klamer

Als het goed is, doen we maar één keer in ons leven openbare belijdenis des geloofs in het midden van de gemeente. Dat wordt gedaan nadat de belijdeniscatechisatie is gevolgd. Bij de openbare belijdenis des geloofs worden de bekende belijdenisvragen van Voetius gesteld en wordt voor 's Heeren aangezicht in het midden van de gemeente het ja-woord als een eed uitgesproken. Dat is een unieke gebeurtenis, om nooit te vergeten. Nu is er ook weleens sprake van belijdenis voor de kerkenraad. Wat houdt dat in? En wanneer gebeurt dat? Belijdenis voor de kerkenraad heeft plaats bij overkomst uit een ander kerkverband, bijvoorbeeld vanuit de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (GGiN) of de Hersteld Hervormde Kerk (HHK). Hierover werden enkele vragen gesteld. Vandaar dit artikel.

Wanneer belijdenis voor de kerkenraad?

Belijdenis voor de kerkenraad is niet een nieuwe openbare belijdenis. Er wordt ook

niet opnieuw de belijdeniscatechisatie gevolgd. Wel geeft men met een ja-woord weer dat men zich nu in leer en leven bij dit kerkverband voegt en dat men zich vanaf nu stelt onder het ambtelijk opzicht van de kerkenraad van deze gemeente. Juist ook dat laatste is wezenlijk. Wanneer men overkomt uit een gemeente van hetzelfde kerkverband krijgt men een attestatie mee. Bij inlevering wordt men gewoon weer als lid aanvaard, want de twee kerkenraden staan in hetzelfde verband en erkennen elkaar geheel als kerkenraad en in ambtelijk opzicht. Maar bij overkomst uit een ander kerkverband is die relatie, dat kerkelijke verband en die kerkelijke erkenning, er in die mate niet. Vandaar die 'belijdenis voor de kerkenraad'. Dat is niet een nieuwe, openbare belijdenis, maar met een ja-woord in kerkenraadskring voegt men in in deze kerkelijke en ambtelijke eenheid.

Als iemand bijvoorbeeld over zou komen uit een evangelische gemeente, uit de Rooms-Katholieke Kerk of uit een PKN-gemeente van geheel andere

signatuur, dan kan en zal het wel anders gaan. Dan is er misschien feitelijk geen of weinig verwantschap in geloofsopvatting en praktijk in leer en leven. Dan kan het nodig zijn dat wel eerst de belijdeniscatechisatie gevolgd wordt. Of er kan op andere wijze enig onderwijs gevolgd worden. En misschien wordt daarna wel (opnieuw) openbare belijdenis des geloofs in het midden van de gemeente afgelegd. Maar dat is dan ook ten principale wel een andere situatie.

Als er een correspondentieband is

In dit verband is het goed het verschil te benoemen tussen een attestatie en een bewijs van lidmaatschap. Van een bewijs van lidmaatschap is sprake bij overkomst vanuit een ander kerkverband, althans, een kerkverband waarmee geen correspondentieband bestaat. Dan is ook de belijdenis voor de kerkenraad aan de orde. Bij overgang binnen hetzelfde kerkverband of vanuit een gemeente waarmee wel een correspondentieband bestaat, wordt een attestatie afgegeven. Men wordt bij inlevering automatisch lid van de ontvangende gemeente. Wat is een correspondentieband? Met onze zustergemeenten in Noord-Amerika en met onze zusterkerken in Papua en Nigeria hebben wij een correspondentieband. Er zijn afspraken gemaakt dat we elkaars attestaties erkennen. Bij overkomst uit zo'n gemeente is belijdenis voor de kerkenraad dus niet aan de orde.

Wij hebben ook een correspondentieband met de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland, zij het dat die van een beperktere inhoud is. Dit is van toepassing als iemand verhuist naar een plaats waar geen gemeente van het eigen kerkverband is, maar wel van het andere kerkverband. Dan kan men een attestatie krijgen zodat belijdenis voor de kerkenraad niet aan de orde is.

De vraag wordt weleens gesteld of deze regeling ook niet in andere situaties zou kunnen gelden. Dat is een begrijpelijke vraag en in sommige situaties zeker ook een goede vraag. Het beslissende punt daarbij is dat daarover dan wel door de landelijke kerkverbanden afspraken gemaakt moeten zijn. Dat moet men dan uiteraard van beide kanten willen. Maar zolang dat nog niet zo is, zullen we het moeten doen op de aangegeven wijze. Laten we dat wel doen op broederlijke en liefdevolle wijze.

Aan het begin van dit jaar is het boekje "Naar de eis van hun weg" verspreid onder alle kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten. Dit boekje is een handreiking voor ambtsdragers in het omgaan met jongeren anno nu. In vier artikelen vindt u de hoofdlijnen uit dit boekje.
Deze week het derde artikel: Wat hebben jongeren nodig? (II)

Wat hebben jongeren nodig? (II)

Op de vraag wat jongeren nodig hebben, zijn vorige week twee antwoorden gegeven: geloof en hoop. In 1 Korinthe 13:13 gaat het ook nog over de liefde. En zou het gebed bij dit alles mogen ontbreken?

Werkgroep Gezin

Wat is liefde? Daar zijn tal van antwoorden op te geven. Er zijn zelfs complete scheurkalenders met 365 termen die de zin 'Liefde is ...' aanvullen. Vanuit de Bijbel weet u dat er slechts één bron van liefde is: God in Christus, Die de wereld zo lief heeft gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft (Joh. 3:16). Er is echter ook een praktische kant. Jongeren ervaren pas liefde als u er concreet invulling aan geeft. Want waaruit blijkt liefde? Onder meer uit *aandacht*. In een relatie is dat van levensbelang. Veel huwelijksproblemen ontstaan doordat de partner geen echte aandacht meer voor

de ander heeft. Jongeren hebben uw aandacht nodig. Dat is voor velen van hen een blijk van liefde.

Een ander belangrijk aspect van liefde is *vertrouwen*. We hebben het vaak over vertrouwen, maar het ook daadwerkelijk geven is in de praktijk best moeilijk, zeker aan jongeren. En dat is ook begrijpelijk, zeker als het vertrouwen in het verleden al eens is geschonden. Toch kan er veel gewonnen worden bij onze jongeren als ze voelen dat ze vertrouwd worden. Door hun ouders, door hun kerkenraad, door hun predikant.

Luisteren is nog zo'n mooie invulling van de term liefde. In een relatie tussen man

en vrouw is luisteren van groot belang. Als dat niet gebeurt, dreigt het gevaar van langs elkaar heen leven. Dat geldt ook voor jongeren. Wat kunnen ze soms zo verlegen zijn om een luisterend oor van u als opvoeder! En wat is het dan een voorrecht als u zo'n gelegenheid biedt.

Gebed

Bidden is nodig. De wereld is dichterbij dan ooit. De zuigkracht ervan immens en veel veilige kaders zijn weggeslagen. Onze jongeren en kinderen hebben het daarvoor moeilijk. U kunt gerust bewogen met hen zijn. De duivel weet dat hij nog maar weinig tijd heeft en hij richt zijn pijlen op gedoopte(!) jongeren. Hij weet dat ze leven in een stad met een opengebroken muur. Er is geen bescherming meer. Entertainment, sport, films, series, zelfs porno..., het komt allemaal binnen. Is hier nog kruid tegen gewassen? Jawel: waakzaamheid en het gebed.

'En dit zeg ik te meer, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is dat wij nu uit den slaap opwaken' (Rom. 13:11). Weet u de gelegenheid des tijds? Voelt u iets van de noodzaak om voor jongeren te bidden? Sta biddend om hen heen, opdat ze Christus mogen zoeken en de wereld mogen ontvluchten. 'Ga uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt' (Openb. 18:4). Schrikt u van het gegeven dat veel jongeren in uw gemeente regelmatig in aanraking komen met porno? Uw eigen kinderen waarschijnlijk ook... En wat doet het met u wanneer uit onderzoek blijkt dat de helft(!) van de refojongeren een abonnement op een streamingdienst als Netflix of Videoland heeft? Uw eigen kinderen misschien ook...

Het gaat hier om de nood van onze jongeren. Neemt die toe of af? Het antwoord is hiervoor al gegeven. Zou het dan niet het overwegen waard zijn om de 'vurige ijver' van het gebed aan te wakkeren? Bid tot de enig levende God, leg de nood en de ellendigheid van uw kinderen en jongeren bij Hem neer, roep vanuit het dal van de ootmoed en geloof met een vast vertrouwen dat diezelfde God om Christus' wil uw gebeden wil verhoren (Heidelbergse Catechismus, Zondag 45). Dan zal God doen wat u niet kunt: onze jongeren verlossen van de wereld en ze brengen aan de voeten van Christus.

(wordt vervolgd)

Reacties kunt u mailen naar
n.j.teerds@kliksafe.nl

De meeste jongeren zijn gewend aan directe taal en willen eerlijk behandeld worden.

beeld JBGG

Tegenvallen of meevallen

ds. C. Vogelaar,
Towaco (VS)

**De tussentijdse parlementsverkiezingen in Amerika
liggen achter ons. Veel voorspellingen zijn er gedaan.**

De Democraten, de partij van president Biden, zouden grote verliezen lijden. Maar het is iets anders gegaan dan velen hadden verwacht. Voor sommigen is dat een tegenvaller en voor anderen een meevaller, al naar gelang naar welke partij hun voorkeur uitging. Maar zo gaat het in het leven. Verwachtingen eindigen in een teleurstelling of in een verrassende meevaller.

Onlangs hebben we op zondagmorgen gesproken over Lukas 17:32 en 33: 'Gedenkt aan de vrouw van Lot. Zo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zo wie hetzelfde zal verliezen, die zal het in het leven behouden'. Dat is een waarschuwend woord! De vrouw van Lot was uit Sodom gehaald. Ze had een levend gemaakte man, al was hij niet zo op zijn plaats. Ze vluchtte voor het verderf van de stad, was op weg naar Zoar en misschien er niet eens zo ver meer vandaan. En toch is ze er nooit gekomen. Haar hart was namelijk nog in Sodom. En hoewel de Heere het verboden had, keek ze even om naar wat ze achter zich gelaten had. En ze veranderde in een zoutpilaar. Zo kunnen we nabij het Koninkrijk van Christus zijn, met Gods volk verkeerd hebben en er toch buiten staan. Je leven 'verliezen', dat is nogal wat. Een mens doet er alles aan om in leven te blijven. Toch zullen er zijn van wie het geldt: 'Zo wie hetzelfde zal verliezen, die zal het in het leven behouden'. Dat is genade alleen.

Eeuwige vreugde

Die zondagavond was Zondag 22 uit de Heidelbergse Catechismus aan de beurt. Daarin wordt gesproken over het eeuwige leven. Niet alleen over ná dit leven, maar: '... nademaal ik nu het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel'. Dat beginsel wordt hier op aarde, in dit tranendal, bij ogenblikken al ervaren. Gods Kerk zal geen onbekende God ontmoeten en ook geen onbekend werk gaan doen. Wat zijn er al velen afgereisd die we gekend hebben, maar wat meer is, die de Heere heeft gekend van eeuwigheid. De Kerk van God heeft hier een zware strijd te voeren en moet met tranen zaaien, maar zal toch eens met gejuich maaien. De Heere Zelf vergadert, leidt en bewaart die Kerk, waar zij zich ook bevindt. Ze worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid, hoewel hun krachten gering zijn en ze vaak vrezen om te komen.

Verkiezingen

In Amerika is het na de verkiezingskoorts weer wat rustiger geworden. Met spanning hebben we het verloop gevolgd. Het gaat immers niet goed in het land waar de Heere ons geplaatst heeft. Er worden wetten gemaakt die lijnrecht indruisen tegen Gods Woord. Wat Gods getuigenis ons voorhoudt, wordt met voeten getreden. Het is te hopen dat daar niet alleen over geklaagd wordt, maar dat het een zaak van het gebed is. Dan zou het waar kunnen worden wat de dichter zegt: 'Hij en anderen meer, riepen tot de Heer', Die met gunstig oren hun geroep wou horen'. Op het moment van schrijven zijn de uitslagen nog niet van alle staten bekend, maar sommigen zijn al teleurgesteld en anderen opgelucht. Het ligt er maar aan wat onze hoop en verwachting was.

Er wordt wel gezegd: Van de meevallers moeten we het hebben. Maar die krijg je als je nergens op rekenen kunt en terdege beseft dat je niets verdiend hebt. Als je bezwaard naar Gods huis gaat om Zijn Woord te brengen, kan het soms onverwacht meevallen. Dan is de Heere een verrassend God. Maar anderzijds: als je er nogal verwachting van hebt, kan het weleens tegenvallen.

Afhankelijk

Wat is het een wonder als de Heere betoont van Zijn volk af te weten. Als hun harten nog eens verklaard mogen worden in Gods getuigenis. Als de gezegende Borg, de getrouwe Zaligmaker in hun eenzaamheid, strijd en droefheid tot hen zegt: 'Zie, hier ben Ik, Ik ben uw heil alleen!'

Maar als ze menen: 'Nu zal het wel gaan', dan vangen ze weer met vallen aan. Leren zullen ze het wel nooit. De Heere zorgt er wel voor dat we gedurig maar op de knieën komen, om weer bedelaar te zijn. Luther liet een briefje na waarop hij had geschreven: 'Wij zijn bedelaars, dat is waar'. Maar onze hoogmoedige natuur is daar een vijand van.

Toch is het een goede plaats als er ruimte is voor de bediening van de verhoogde Middelaar, de meerdere Jozef. Zijn schuren zijn nog altijd vol. Als het zo dor en onvruchtbaar lijkt te zijn op de akker van Gods Kerk of in je eigen hart, dan ligt het niet aan Hem, Die er een lust in heeft armen met goederen te vervullen. Een afhankelijk leven is een nabij leven. Wat er dan ook gebeurt, in de wereld of in je land, het zal toch waar blijken te zijn: 'Maar wie op God vertrouwt, op Hem alleen, ziet zich omringd met Zijn weldadigheën'.

Dat zal de begeerte geven om Hem voor Zijn goedheid de eer te geven.

Ontkennen, belijden en beloven

'Toen zeide Adam: De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dien boom gegeven, en ik heb gegeten'.

ds. P.J. de Raaf,
Boskoop

Genesis 3:12

Ontkennen

De schuld ligt altijd bij een ander. Op het schoolplein, in huis en in de kerk. Dat is al in het paradijs begonnen.

Wanneer de HEERE Adam vraagt of hij van de boom gegeten heeft, kan hij dat niet ontkennen. Maar toch wijst hij eerst andere schuldigen aan: Wanneer de vrouw me de vrucht maar niet gegeven had. En die vrouw hebt Gij bij mij gegeven. Bedekt verwijt Adam dus zijn Schepper dat Hij er verkeerd aan gedaan had deze vrouw bij hem te plaatsen. Misschien weet u ook wel veel oorzaken aan te wijzen voor de zonden die er waren in uw leven. Anderen hebben u meegesleept. U kwam liefde en aandacht tekort. De Heere heeft u niet tegengehouden. Zo menen we in ons recht te staan tegenover God en de mensen. En wanneer die ánder dat nou eens zou inzien...

Belijden

Tegenover de alwetende God kon Adam niet volhouden dat het Eva's schuld was dat hij gezondigd had. Al aan het einde van de zin moet hij uitspreken: 'En ik heb gegeten.' Dát is een beken-tenis! De Heere werkt altijd aan op een hartelijke en onvoorwaardelijke schuld-belijdenis. En wat een Geesteswerk is daarvoor nodig! We zijn zomaar niet op onze plaats. De Heilige Geest neemt de wet om de zonde aan te wijzen en

ons alle verontschuldigen te ontnemen. Tegelijkertijd stort Hij liefde uit in het hart, zodat we verbroken worden. We krijgen de Heere lief boven alles en gaan onszelf afkeuren en mishagen. 'Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog; dies ben ik, Heer', Uw gramschap dubbel waardig.

Beloven

De Heere stelt de schuldvraag niet aan de slang. Die wordt vervloekt om wat zij gedaan heeft. Maar de vloek over de satan is tegelijkertijd een belofte van zaligheid. Uit deze vrouw, Eva, zal een Zaad geboren worden. Let op de hoofd-letter! Hij zal de macht van de satan breken. Hij zal verlossen. Eeuwenlang is dit de enige geopenbaarde Evangelie-belofte geweest. Maar het was voor Gods kinderen genoeg om zalig te worden. Nog steeds wordt de Verlosser geopenbaard in het leven van schuldige zondaren.

Het is een onbeschrijflijk wonder, wanneer je eeuwige veroordeling verdient, maar de Heilige Geest onder het Woord van Jezus gaat getuigen. De Zaligmaker, Die banden van zonden en ongeloof verbreekt. Die het verlorene opzoekt. Die gezonden is om zondaren te behouden. Is Hij u al geopenbaard? Hoe ging dat?

(wordt vervolgd)

Een wandel in de hemelen

Als iemands naam in de hemelen geschreven is, dan is ook zijn wandel in de hemel. Dat is de laatste les die we ontvangen tijdens onze korte leesoefening in het boekje van Matthew Meade, "Een naam in de hemel".

J. van 't Hul,
Lieren

Matthew Meade was predikant in de St. Dunstan's Church in de Londense wijk Stepney.

De Engelse puritein Meade zag in de straten van Londen velen die beweerden op de hemel te hopen, maar intussen bleef hun wandel op de aarde. 'Iemands belijdenis mag nog zo hemels zijn, zijn gebeden en werken nog zo hemels, maar als de wandel aards is, is de godsdienst van die mens ijdel. Praat nooit over de hemel zolang uw hart nog in de aarde begraven ligt. Waar uw hart ligt, is ook uw naam. Als uw hart aards is, staat uw naam in de aarde. Vleselijk, werelds, zinnelijk, vijand van God: dat is uw naam, en de Schrift geeft u geen andere.' Wil iemand weten of zijn naam in de hemel geschreven is? 'Welnu, wat is uw leven? Hoe leeft u? Leeft u naar uw zinnen of leeft u uit het geloof? Leeft u van het geschapene of uit de beloften?' Een mens die uit de aardse aards is, zal altijd naar beneden kijken, naar de aarde.

Maar de mens wiens naam geschreven is in de hemelen is de andere kant gaan uitkijken, naar boven. Die heeft dan alles van beneden achter zich gelaten. Meade: 'Nu stijgt hij op, op de vleugels van geloof en liefde, boven de drek en de duisternis uit, naar de gewesten van licht en heerlijkheid'.

Een laatste toepassing

Op de laatste bladzijden van het boekje "Een naam in de hemel" schijft Meade nog enkele vermaningen, zoals hij ze noemt. We zouden zeggen: enkele toepassingen. Een naam die in de hemelen geschreven is, is een erenaam, zegt hij. Het is een duurzame en een blijvende naam, beter dan die van zonen en dochteren. Goddelozen maken hun naam tot schande en God zal hun namen uitdelgen tot in eeuwigheid en altoos. Maar een naam die in de hemel geschreven is, zal niet meer worden

uitgewist, die kan niet worden uitgeroeid. De Bijbeltekst uit Lukas 10:20, waar deze preek van Meade over ging, besluit met: 'Verblijdt u veelmeer dat uw namen geschreven zijn in de hemelen.' Mensen met zo'n nieuwe naam mogen dus wel huppelen van zielenvreugd, omdat ze hun wens verkregen hebben. Alleen daarin ligt de ware vreugde. En niemand zal die blijdschap van hen wegnemen. 'Het is waar dat Gods kinderen veel reden tot droefheid hebben als ze de blik naar binnen slaan; er zijn krachtige verdorvenheden, harde harten, zwakke genade-gaven, vele verzoeken. Toch hebben ze in God altijd reden tot blijdschap'.

Wat de hemel is

De mens die weten mag dat zijn naam in de hemel geschreven is, mag weleens wat meer bedenken wat die hemel is, zegt Meade. Hij helpt alvast en spreekt bijna onuitsprekelijke dingen: De hemel het huis van de grote God, waar Hij woont in oneindige heerlijkheid, waar de hemelingen vrij zijn van alle kwaad, smart, pijn en alle lijden. In de hemel is geen zonde, want de oude Adam is er afgelegd om nooit meer te worden aangetrokken. Daar is geen aanvechting meer. 'Daar klaagt de zoon van de Sunamitische niet meer over hoofdpijn. Mefiboseth zal niet meer klagen over zijn kreuple voeten. Daar zijn de puisten van Job volkomen genezen en de zweren van Lazarus alle verdroogd'.

In de hemel is het wezen, de kern van alle gelukzaligheid, waar de heiligen eenparig zingen de eeuwige Halleluja's voor Hem Die op de troon zit en het Lam. In het Vaderhuis met de vele woningen is alles volmaakt, vlekkeloos en heilig, daar is alle vreugde hoog opgetast, daar is duurzaam goed en onnaspeurlijke rijkdom, onpeilbaar diep en onbegrensd. 'Hier nemen wij Christus aan, maar daar zullen we in het volledige bezit zijn. Hier hangen wij Hem aan, maar daar zal Hij ons voor altijd omarmen'.

Matthew Meade besluit zijn preek over Lukas 10:20 zo: 'Een naam, geschreven in de hemelen, houdt dus voor ons de toekomstige verwezenlijking van alle gelukzaligheid in. Nog even, en u zult tot dit alles worden toegelaten'.

(slot)

Deze leesoefening in vier delen ging over het boekje "Een naam in de hemel", van Matthew Meade; uitg. Den Hertog (2013).

Veel vriendelijkheid hebben we aldaar ondervonden

J.P. Sinke,
Krabbendijke

In de zomer van 1914 vestigt oefenaar Van Schothorst zich in Westzaan, waar hij veel vriendelijkheid vanuit de gemeente ontvangt. In 1918 keer hij weer terug naar de Veluwe.

Op 23 augustus 1914 verbindt oefenaar Van Schothorst zich aan de gemeente van Westzaan, die in die tijd bijeenkomt in een betrekkelijk nieuw kerkgebouw aan de J.J. Allanstraat. Over zijn nieuwe gemeente is hij positief: 'Ik vond in Westzaan een volk dat gul, vriendelijk, hartelijk en waarderend was en niet hoogeisend wat mijn arbeid betrof. Er waren drie ouderlingen, Johannes Glas, Gerrit Koopman en Klaas Maas en drie diakenen, Piet Tanger, Marinus Flipse en Jan Nieuwenhuijzen. Verder bestond het kerkvolk uit Westzaners, dorpsmensen uit een dorp dat een uur gaans lang is en waar boeren en fabrieksarbeiders, fabrikanten, ambachtslieden en neringdoenden toe behoorden. Verder kwam er kerkvolk uit de IJpolder, de Spaarndammerpolder, de Nieuwe-Meerpolder, de Houtrakpolder en de Beverwijksepolder. Zowel boeren als arbeiders en bedrijfsleiders en voorts een

enkeling uit De Koog en Zaandam en uit Polder 3. In de zomer waren er wat Gelderse grasmaaiers en vanwege de mobilisatie verscheidene soldaten. (...) Mijn financiële inkomsten waren in Amsterdam 20 gulden per week; ik mocht geen enkele zondag uitgaan om elders te preken en in de week was er weinig gelegenheid voor. In Westzaan had ik hetzelfde, maar daar mocht ik eens per maand uitgaan om elders te preken, wat nog enigszins verlichtte. Ook werd ik in Westzaan nog bedeed met allerlei gaven. Veel vriendelijkheid hebben we van de mensen aldaar ondervonden. Ook was er een gul verenigd verkeer met het volkje en er was veel vriendelijkheid in de huizen.'

Een omkering in het hart

Als Van Schothorst op 29 januari 1915 vijftig jaar wordt, komen de mannen uit de gemeente hem 's morgens feliciteren, de vrouwen 's middags en de jongeren 's avonds. Terwijl hij erover loopt te piekeren hoe hij die avond moet invullen, krijgt hij opeens een indruk van de goedheid van de Heere: 'Ik kreeg een omkering in mijn hart om er niet mee in 't vlees te eindigen, maar in de Heere, al moest ik het met de mond doen'.

Nadat de jongeren chocolademelk hebben gedronken en een koekje hebben gegeten, wordt er gezongen en gebeden en bedankt Van Schothorst voor het cadeau dat hij van de gemeente heeft ontvangen: een tafel en zes stoelen. Hierna vertelt hij iets uit zijn leven, waar met grote aandacht naar wordt geluisterd: 'Daarop heb ik hen

Ouderling Joh. Glas.

eens verteld over mijn eerste kinderjaren, hoe ik uit doodsgerevaren gered ben. Verder mijn schooljaren en opvoeding, de eerste overtuiging van de waarheid, de eerste werkzaamheden, overtuiging in de consciëntie, hinken op twee gedachten, verandering van keus, komen onder het volk en de waarheid enz. (...) Ze luisterden allen. Er was er nog één die anders wel eens een woordje bidt, doch hij kroop in de hoek en ik kon hem er niet aan krijgen om te eindigen. Dat moest ik ook doen. Een aantal moest nog twee uur en anderhalf uur naar huis lopen. Ze waren tegen twaalf uur thuis. (...) Ik heb nog nooit zulk een verjaardag gevierd'. In 1916 wordt de classis verzocht om oefenaar Van Schothorst te 'bevorderen' tot predikant. Hoewel zijn proefpreek over Matthéüs 11 vers 28 met instemming wordt beluisterd, stelt men als eis dat hij eerst een opleiding moet volgen. Deze eis hangt hem echter als een molensteen om zijn nek en doet hem er dan ook van afzien. Voor zichzelf heeft hij daar vrede mee.

Naar de Veluwe

Een zaak waarmee hij aanhoudend worstelt, is het gescheiden zijn van een deel van zijn kinderen op de Veluwe. Daarbij komt dat de huur van zijn boerderij in Lunteren ten einde loopt en hij moet beslissen of hij deze opnieuw voor een aantal jaren wil verhuren. Uiteindelijk neemt hij het besluit om naar de Veluwe terug te keren. Op Tweede Kerstdag 1917 deelt hij dit aan de kerkenraad van Westzaan mee. Hoewel men begrip heeft voor de situatie, is men ook teleurgesteld over zijn vertrek. Van Schothorst gelooft echter 'in stilte in Gods weg te zijn, hoezeer ook van mensen afgekeurd'. In februari 1918 neemt hij afscheid van de gemeente.

Het kerkgebouw aan de J.J. Allanstraat.

Kerkelijke verdeeldheid

De kerkelijke verdeeldheid is ongetwijfeld een groot kwaad. Dat zal duidelijk zijn. Maar allereerst is dat dan wel de grote verdeeldheid van de kerken op theologisch en ethisch gebied. De institutionele verdeeldheid, het bestaan van een groot aantal kerken naast elkaar, is daarvan vaak het onvermijdelijke gevolg.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Veel kerken zijn helaas in leer en levenswandel ver afgeweken van hetgeen ons in de Bijbel wordt voorgehouden. De Nederlandse Geloofsbelijdenis stelt dan ook in artikel 29 de ware tegenover de valse kerk. Uit de brieven van Paulus en de brieven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië moeten we concluderen dat het toen niet zo heel veel anders was. Maar juist in de confrontatie met allerlei dwalingen blijkt de oprechtheid van het geloof. 'Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u' (1 Kor. 11:19).

Leer en leven

Afwijkingen in leer en leven, in dogmatiek en ethiek gaan meestal samen. Dat geldt zeker voor de Schriftopvatting. Als men in allerlei Bijbelgedeelten vooral de opvattingen van de Bijbelschrijver en de cultuur van zijn tijd hoort doorklinken, dan heeft dat grote gevolgen. Men voelt zich dan niet

gebonden aan allerlei geboden en regels uit de Bijbel die in onze tijd veel weerstand oproepen. Die rekent men niet tot 'de kern van het Evangelie'.

Als de genade goedkoop geworden is en alle gemeenteleden vanzelfsprekend geacht worden te delen in Gods liefde en geleid te worden door Gods Geest, dan kan er in de praktijk meestal veel mee door. De kerkgang heeft niet zoveel prioriteit meer. Een keer per zondag of twee keer in de maand is dan ook wel voldoende. En als steeds meer ambtsdragers en gemeenteleden homoseksuele relaties aanvaardbaar vinden, dan wijst de Geest in onze tijd kennelijk nieuwe wegen, zo redeneert men. Niet zonder reden is weleens opgemerkt dat het godsbeeld van veel hedendaagse christenen overeenkomt met dat van een vriendelijke oude opa, die soms zijn wijze hoofd schudt over de opvattingen en het gedrag van zijn kinderen en kleinkinderen, maar daar toch ook veel begrip voor heeft en er in ieder geval niet kwaad over wordt.

Vandaar dat wij in kerk en maatschappij een grote afstand ervaren ten opzichte van velen die zich ook christen noemen. Dat is in Nederland zo en in het buitenland niet anders. De institutionele kerkelijke verdeeldheid moeten we daarom vooral tegen die achtergrond bezien. In het huidige relativistische en oecumenische klimaat tillen velen niet meer zo zwaar aan al die verschillen, maar wie aan de gereformeerde belijdenis wil vasthouden kan daar niet omheen. Een samengaan van kerken is dan ook alleen toe te juichen wanneer men zich door dat uitgangspunt laat leiden.

Vrijgemaakten

Volgend jaar zullen de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlands Gereformeerde Kerken samengaan. Een hereniging na meer dan een halve eeuw. Beide kerken hebben echter helaas steeds meer hun gereformeerde karakter verloren. In hun omgang met de Bijbel, in de binding aan de belijdenis en ook qua ethiek, kerkgang en liturgie. Nu was dat gereformeerde karakter altijd wel gereformeerd in voorwerpelijke zin, maar dat was er in ieder geval wel. Dat is nu nagenoeg weg. Vandaar dat een aantal vrijgemaakten niet mee wil gaan in de fusie. Anderen hebben al eerder met hun kerk gebroken omdat die steeds meer de modern-gereformeerde kant uitging. Je ziet wel vaker dat bij een samengaan van kerken niet iedereen meegaat. Dat was zo bij de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland, nu al bijna twintig jaar geleden.

Wat bijeen hoort

In al deze kerkelijke verwarring moet onze bede zijn dat God bijeen zal brengen wat bijeen hoort. Niet meer en niet minder. Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. 'Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn' (Luk. 1:37). Maar dan geldt ook hier: bid en werk.

Een formele binding aan de gereformeerde belijdenis geeft geen voldoende basis voor een kerkelijk samengaan. De vrijgemaakten hadden die binding ook. Het gaat erom hoe de belijdenis gelezen en beleefd wordt. Opvattingen over doop en verbond in de lijn van Schilder en Woelderink leiden tot een grote mate van oppervlakkigheid. De noodzaak van de waarachtige bekering gaat dan verloren.

Daar moeten we ons verre van houden, ook al worden die in de brede gereformeerde gezindte gepresenteerd als bij uitstek gereformeerd. Op die ondeugdelijke basis kunnen en mogen de kerkelijke breuken niet geheeld worden.

Gereformeerde Gemeente Nisse 100 jaar

Op 14 december 2022 is het 100 jaar geleden dat de toenmalige Nederduitsch Gereformeerde Gemeente van Nisse werd geïnstitueerd.

Kerkenraad Nisse

Van links naar rechts: diaken M. de Witte, ouderling B. van Damme en de diakenen J. Offermans en P.D. Hoekman.

De aanhef van het eerste aan-gelegde notulenboek luidt: 'De eerste vergadering om met elkaar te spreken om een pand (het koets-huis behorende bij de grote dokterswo-ning) te kopen, liggende in de gemeente Nisse en hetzelfde voor kerkgebouw te laten inrichten, is gehouden den 21 sten januari 1922 te Nisse. Oorzaak dezer vergadering is dat de leden der Neder-duitsch Gereformeerde Gemeente van 's-Gravenpolder die te Nisse en te Hein-kenszand en omstreken wonen ten allen tijde ver moeten lopen om hare Gods-dienst te kunnen waarnemen.'

Op deze ledenvergadering zijn zestien personen aanwezig, en ook de ouderlingen C. Goud en L. Hoekman uit de gemeente van 's-Gravenpolder. Er wordt met alge-mene stemmen besloten om, 'mocht het den Heere behagen, over te gaan om te Nisse een gemeente te stichten'. Op de tweede vergadering wordt door de aangestelde bouwcommissie een negatief

advies gegeven voor het eerder genoemde pand. Marinus Eckhardt Gzn. en zijn twee zussen Francina en Wilhelmina stellen echter grond ter beschikking voor een nieuw kerkgebouw.

Op 31 juli 1922 heeft de aanbesteding plaats. Aannemer A. Droger te 's-Heer Abtskerke zal het kerkgebouw 'voor zesduizend zeshonderd gulden' bouwen. Hoewel er nog geen officiële gemeente is, worden op 14 november 1922 tot ouderling gekozen Joh. Hoogerland en tot diaken A. Fierloos. Beide ambtsdragers komen over uit de gemeente van 's-Gravenpolder, omdat ze in Nisse wonen.

Romeinen 16

Op 14 december 1922 wordt het kerkge-bouw in gebruik genomen. In deze dienst spreekt ds. G. van der Garde over Romei-nen 16 vers 5: 'Groet ook de gemeente in hun huis. Groet Epénetus, mijn beminde, die de eersteling is van Achaje in Christus'. Zo is dus in het kleine agrarische dorpie

Nisse een zelfstandige Nederduitsch Gereformeerde Gemeente ontstaan.

Na het overlijden van ds. G. van der Garde, op 8 december 1933, zocht de kerken-raad toenadering tot de Gereformeerde Gemeenten. Op 5 januari 1933 vond de eerste vergadering plaats met verte-genwoordigers uit de Gereformeerde Gemeenten. Daarbij waren aanwezig ds. J.D. Barth, ds. M. Hofman en ouderling W. Meijaard. In 1934 ging Nisse officieel over tot de Gereformeerde Gemeenten.

Ledental

Tot de jaren '80 telde de gemeente zo'n 130 leden en doopleden. Door een tekort aan beschikbare woningen in het dorp en door vergrijzing van de gemeente is het ledental inmiddels afgenomen tot 47 leden en 32 doopleden.

In honderd jaar is er veel veranderd, maar de Heere is Dezelfde gebleven. Hij is de Getrouwe, de nimmer beschamende Rotssteen. Daarom mag de bediening der verzoening er nog zijn, opdat er levende stenen toegevoegd mogen worden aan het Godsgebouw dat naar Zijn gemaakt bestek in eeuwigheid zal rijzen. De Heere heeft steeds in de ambten willen voorzien. In Psalm 22 staat: 'Uit hen zal altijd iemand komen voort, om de nakomers te leren Uw Woord, ende de goedigheid hoog geprezen, van U bewezen'. De eerste twee regels zijn tot hiertoe vervuld, maar van Gods kant ook de laatste regels. Dat geeft hoop voor de toekomst.

In de middagdienst van D.V. woensdag 30 november (dankdag), waarin ds. C.A. van Dieren voorgaat, wordt aandacht geschonken aan het 100-jarig bestaan van de gemeente.

De preek bekijken

Luisteren zonder iets te zien, is in onze beeldcultuur niet zo gemakkelijk. We zien graag iets! Zo'n twaalf keer per jaar worden er in ons land diensten georganiseerd, waarbij vooral ook heel veel te zien is. De dovendiensten.

ds. P.C. Vlot,
Krabbendijke

S pontaan kwam een catechisante naar me toe: 'Dominee, wat mooi zo'n dovendienst!' Ze was op een zaterdagmiddag naar de dovendienst gekomen en had haar ogen uitgekeken. Een groep doven zat vooraan in de kerk, zo'n vijftig personen. Er waren ook meerdere leden van de gemeente, die deze middag hun verkwast hadden laten liggen, bos, zee en strand hadden gelaten voor wat het was, en een plaatsje in Gods huis hadden verkozen.

Normale kerkdienst

Een dovendienst is een normale kerkdienst. Dat wil dus zeggen: een ambtelijke dienst. Een nagenoeg voltallige kerkenraad wilde dit ook onderstrepen met hun aanwezigheid. Ook de vorm en liturgie van een dovendienst is dezelfde als die van een reguliere kerkdienst. Toch hebben dovendiensten iets speciaals. Voor in de kerk zit een doventolk. Meestal een 'zij'. Zij heeft een heel belangrijke taak. De gesproken woorden van de predikant moet zij snel overzetten in

'doventaal'. Zelfs onder de gebeden gaat dit door. Het zou toch lastig zijn voor de doven als zij tien minuten met hun ogen dicht zouden moeten zitten en het gebed verder totaal niet zouden kunnen volgen. Het zingen van de psalmen is ook niet eenvoudig. Vaak heeft een dove ook een spraakprobleem. Wat is het mooi, als er dan ook horenden aanwezig zijn om het zingen te ondersteunen. Uiteraard is de preek het hoofdmoment van de dienst. Hoewel er een doventolk aanwezig is, wordt óók van de predikant verwacht dat hij zijn woorden uitbeeldt aan de hand van de officiële dovengebaren. Tijdens de dienst kijken de doven zowel naar de predikant als naar de doventolk. Logischerwijs 'loopt' de doventolk altijd een stapje achter bij de predikant. Wie een dovendienst bijwoont, is er snel van overtuigd dat 'doventolk' een specialistisch beroep is! Op deze manier mag het Woord bij onze dove vrienden aan het hart worden gelegd. De dienst duurt meestal iets korter dan een gewone kerkdienst. Het gaat om de

kern van het Woord! Veel van wat er in de studeerkamer is overdacht, mag achterwege blijven.

In goed overleg

De voorbereiding van een dovendienst is niet te onderschatten. Lang voordat de dienst plaatsvindt, is er overleg tussen de doventolk, de bestuurder-ouderling van de stichting Dovenzorg en de predikant die de dienst hoopt te leiden. De doventolk geeft in het voortraject trainingen in de gebarentaal, om tijdens de dienst zo optimaal mogelijk te kunnen functioneren. Het mooie daarbij is dat je soms voor uitlegkundige vragen komt te staan, waar ook een predikant in een reguliere preek misschien minder aandacht aan zou geven. Daarbij zijn er in de Bijbel en in een preek een fors aantal woorden waar geen gebaren voor zijn. Dan is het met elkaar zoeken hoe we dit woord tóch aan het hart van de doven kunnen leggen.

Na afloop van de dovendienst is er altijd een ontmoetingsmoment. De doven zijn in hun element als ze elkaar kunnen ontmoeten. Daarom is dit onmisbaar na de dovendienst. Juist ook dan kan gepeild worden of de boodschap is overgekomen. Wat geeft het een blijdschap, als mag blijken dat het Woord in elk geval begrepen is! We moeten daarbij vragen om de werking van Gods Geest, in de wetenschap dat Christus juist zo het oog had op de enkeling, óók de enkeling met lichamelijke beperkingen. Het Woord moet hen daarom bereiken.

Woord en beeld

Onze doven zijn een kleine minderheid binnen ons kerkverband. Ze gaan letterlijk in stilte hun weg. Vaak onbegrepen, soms ook ongezien door gemeenteleden of kerkenraden. Veel gaat langs hen heen. De afwezigheid van het vermogen om te kunnen horen, heeft veel verdergaande gevolgen dan een horende zich kan voorstellen! Lezen is ook een hele opgave. Ze zijn niet zomaar geholpen met het kopiëren en verstrekken van een preek, dit vraagt echt begeleiding. Anderzijds zijn het beslist geen zielige mensen. Het is een mooie groep mensen, bestaande uit kinderen, jongeren en ouderen. We leven in een beeldcultuur. Welnu, hier hebt u Woord en beeld bij elkaar. Daarom, van harte welkom bij de dovendiensten. U gaat ervaringen rijker naar huis. Neem ook eens een kijkje op de website www.dovenzorg.nl Dank aan alle kerkenraden die het werk van Dovenzorg een warm hart toedragen.

Boekennieuws

"De weg der vromen. Herinneringen aan kinderen van God uit Aalst",
J. Kranendonk-Gijssen;
uitg. kerkenraad
Gereformeerde
Gemeente te Aalst;
85 blz., € 11,95.

De weg der vromen

Onze gemeente te Aalst kent een langere geschiedenis, maar bestaat als Gereformeerde Gemeente vanaf 26 juli 1922. Op die datum bevestigde ds. J.R. van Oordt van Ridderkerk de eerste kerkenraad: twee ouderlingen en twee diakenen. Daarmee was de instituering van de gemeente een feit. Ruim een maand later werd het eerste kerkgebouw in gebruik genomen. Ds. G.H. Kersten sprak over Psalm 68:17: 'Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Deze berg heeft God begeerd tot Zijn woning; ook zal er de HEERE wonen in eeuwigheid'. Honderd jaar heeft in Aalst de prediking van recht en genade geklonken. En honderd jaar lang heeft de God des welbehagens willen beschutten, bewaren en zegenen.

Over de geschiedenis van de gemeente zal in de nabije toekomst een herdenkingsboek verschijnen. Het was echter een goede gedachte van de kerkenraad om voor de jeugd een apart boek uit te geven met verhalen over het leven van Gods kinderen uit Aalst. Dan gaat het over het onwederstandelijke, zaligmakende werk Gods verheerlijkt in zondaars-harten. Over Hendrik Bauman, die door God krachtadig werd stilgezet en die de luiken van zijn woning sloot omdat hij inleefde het vriendelijk zonlicht niet waardig te zijn. Over de broers Johannes en Govert Schalk, ook broeders in de genade, leesbare brieven van Christus. Over de eenvoudige Willem van Horssen, die de Heere mocht vrezen. Het laatste gedeelte van het boek gaat over Nelis Zondag, die acht en dertig jaar de gemeente als ouderling heeft gediend. In september 2021 is hij ingegaan in de rust die er overblijft voor het volk van God. 'Let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn' (Ps. 37:37). Hoe goed en gepast is het om dit aan onze kinderen te vertellen. Het zijn wezenlijke zaken waar ze wat aan hebben. Het zou indrukken kunnen geven en jaloers kunnen maken. Op de voorkant is een tekening te zien van Johannes en Govert Schalk op weg naar het kerkgebouw. Deze uitgave zal zijn weg wel vinden. Het is te bestellen via boek@gergemeaalst.nl. De kosten zijn (excl. verzendkosten) € 11,95 per boek; bij vijf exemplaren € 11,- per stuk; bij tien exemplaren € 10,- per stuk. Over te maken naar: Ger. Gem. Aalst NL19 RABO 0310 3630 47 o.v.v. naam, adres + boek kerk. Voor nadere informatie: W. van Horssen, tel 0418-673741.

ds. C. Hogchem, Aalburg

BOEKAANKONDIGINGEN

**"Toegewijd leven", Frances Ridley Havergal;
uitg. De Banier; 147 blz.; € 17,95.**

De schrijfster is de dichtster van het lied 'Neem mijn leven, laat het Heer'. Aan de hand van dit lied wordt gewezen op een leven dat gericht is op de eer van God.

**"Een vast vertrouwen"; Anthony Burgess;
uitg. De Banier; 235 blz.; € 19,95.**

Het tweede deel in de serie "Puriteinse parels" gaat over de noodzaak van geloofs zekerheid. Burgess (1600-1663) wil aantonen dat we wel degelijk zekerheid van ons geloof kunnen verkrijgen en dat zelfs na moeten streven. Het boek wijst daartoe allereerst op Christus Zelf.

**"Te doen en te helpen onderwijzen";
Albert Jan den Butter; uitg. Brevier; 142 blz.; € 15,90.**

Paperback over vragen die met de catechese samenhangen. Interviews met catecheten en catechisanten geven een indruk van hoe anderen het doen en hoe jongeren catechisatielessen ervaren.

**"Hoopvol vrouw zijn"; Astrid Bokhorst;
uitg. De Banier; 189 blz.; € 13,95.**

In dit boek worden Bijbelse gedachten over gezag, liefde en gehoorzaamheid uitgewerkt. De (ongehuwde) auteur wil vrouwen 'hoopvol' doen zijn, hoe de omstandigheden ook zijn.

**"Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?";
R.M. McCheyne; uitg. Den Hertog; 75 blz. € 11,90.**

Dit boekje bevat hoofdstukjes die geselecteerd zijn uit geschriften van McCheyne. Als een ontwaakte ziel deze kernvraag stelt, 'kan er niets eenvoudiger, niets gepaster zijn dan Jezus' aanbod om de gehele last te dragen, om de gehele vloek te ondergaan'.

**"Het Brood des levens"; J.C. Ryle; uitg. De Banier;
365 blz.; € 19,95.**

Dit dagboek wil een jaar lang stilstaan bij het leven van de Zaligmaker. Aan de hand van de vier Evangelie-beschrijvingen wordt het leven van de Heere Jezus - van kribbe tot de hemelvaart gevolgd.

**"Beroepen in de Bijbel"; ds. B.J. van Boven;
uitg. GBS; 105 blz.; € 9,95.**

Boek met meditatie over twaalf beroepen uit de Bijbel, zoals de bakker, de houthouwer, de schrijver, de hoofdman en de stokbewaarder. Bij elke meditatie is een illustratie van Adriaan Burghout opgenomen en een citaat van een 'oude schrijver'.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Houten,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
te Sint Annaland,
ds. J. de Kok te Westkapelle.

Bedankt

voor Nieuwdorp,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
voor Oosterend (Texel),
ds. K. Boeder te Dirksland;
voor Oosterland,
ds. G. van Manen te Elspeet.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS UTRECHT 7 OKTOBER 2022

Namens de roepende kerk Opheusden opent ds. W. Mouw de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij heet de afgevaardigden hartelijk welkom, in het bijzonder ds. M.T. Al-Chalabi, ds. G. Pater en ds. D. de Wit, die de classisvergadering voor het eerst bijwonen. Hij memoreert het overlijden van ouderling H.P. Hartveld (Soest) en het aftreden van ouderling T. Bunt (Opheusden). De veertien gemeenten zijn vertegenwoordigd door zes predikanten, 21 ouderlingen en een diaken, aan wie keurstem wordt verleend. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. W. Harinck, preses; ds. W. Mouw en ds. W. Visscher, assessoren; J.A. van de Poel, quaestor en A.A. Gorter, scriba. Ingekomen is het antwoord van het deputaatschap Kerkrecht op de vraag om advies over het voorgaan van predikanten uit een ander kerkverband en evangelisten in erediensten. Het deputaatschap ziet hiervoor op grond van de DKO geen ruimte. Na bespreking wordt het advies door de classis overgenomen. Over de verslagen van de classis contracta van 13 mei 2022 en die van 30 mei 2022 worden geen opmerkingen gemaakt. De bevestiging en intrede van ds. A.A. Brugge in Tricht-Geldermalsen zal op 23 november plaatsvinden. Evangelist J. Hakkenberg doet verslag van de gang van zaken rond inloophuis De Hoeksteen in Leidsche Rijn. Er zijn verblijvende zaken te melden, maar ook teleurstellingen. Hij roept op tot gebed voor het evangelisatiewerk. De gemeente Kesteren vraagt toestemming voor het werven van financiële middelen voor kerkbouw. De classis stemt hier van harte mee in. De verslagen van de kerkvisitaties worden aan de orde gesteld. Bij enkele verslagen worden vragen gesteld, onder meer over het beroepingswerk, het afgeven van doopbewijzen aan oudere doopleden, en over de praktijk van het catechiseren. Een lid van een classisgemeente heeft bij de visitatoren een kwestie aan de orde gesteld waarover een besluit van de classis wordt gevraagd. Na bespreking besluit de classis hierin de lijn van de DKO aan te houden. Een van de visitatoren merkt op dat het goed is om één visitatie per avond te doen, zodat er ruimte is om over aangelegen

onderwerpen van gedachten te wisselen. In 2023 hoopt de classis te vergaderen op 20 januari, 21 april (als er punten zijn), 5 juli (als een kandidaat een beroep naar een classisgemeente aanneemt) en 6 oktober. Bij de rondvraag wordt gevraagd naar de mogelijkheid om de stukken digitaal te ontvangen. Ook wordt gevraagd naar de gang van zaken op de classis contracta, en naar de verdeling van de consulentschappen. Soest is de roepende kerk voor de volgende classisvergadering. De preses sluit de vergadering en ouderling M. van Dam van de roepende kerk Opheusden eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze. A.A. Gorter, scriba

WIJZIGINGEN KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 55: het vaste telefoonnummer van ds. C.G. Vreugdenhil is vervallen. Het mobiele nummer is: 06-19543356.

Blz. 190: het scribaat van Groningen is overgegaan naar J. Bart, Dorpsweg 17-19, 9755 PA Onnen; tel. 050-5370270; het mailadres blijft scriba@gergemgroningen.nl.

Blz. 304: Het telefoonnummer van ds. G. Pater werd in De Saambinder van 20 oktober niet correct vermeld. Het juiste telefoonnummer is: 0418-745667.

**DE DOOD IS EEN DRAAK
EN HET GRAF IS ZIJN HOL,
EEN PLAATS VAN
VERSCHRIKKING EN
ONTZETTING. MAAR
CHRISTUS GAAT ZIJN
SCHUILPLAATS BINNEN,
WORSTELT ER MET HEM
EN OVERWINT HET GRAF
VOOR ALTIJD.**

JOHN FLAVEL

Berichten

OPENING WINKEL IN EMMEN

Op zaterdag 10 december wordt de verbouwde en uitgebreide winkel met activiteitscentrum aan de Hoofdstraat 88 te Emmen heropend. De bestaande kringloopwinkel werd zo druk bezocht dat de ruimte te klein bleek. Door de aankoop van de ruimte achter de winkel is het vloeroppervlak nu meer dan verdubbeld. We zijn dankbaar dit te hebben mogen realiseren en willen u daarom van harte uitnodigen voor een open dag. We beginnen in ons kerkgebouw aan de Prinsesselaan 6-1. Vanaf 9.15 uur is daar inloop met koffie, om 10.00 uur zal ds. S.W. Janse de dag openen. Aansluitend begeven we ons te voet naar de winkel (tien minuten lopen), waar om 11.00 uur de vernieuwde winkel officieel heropend wordt. Daarna is er alle gelegenheid om de winkel te bekijken. Er zijn diverse resultaten te zien van de verschillende activiteiten die gehouden worden. Er zijn broodjes en soep te koop en er is een boekenkraam. De winkel is tot

16.00 uur geopend. We hopen u te mogen ontmoeten in dit stukje van Zijn wijngaard in het Drentse land!

Namens de Classicale Evangelisatie
Commissie Emmen,
Geert Baan, coördinator

WINTERFAIR IN EDE

Op vrijdag 2 december wordt in de Petra-kerk te Ede (Lunterseweg 25) een winterfair gehouden (15.30-20.30 uur). De opbrengst is voor de aflossing van het kerkgebouw. Ook is er gelegenheid de kerk te bekijken.

BACH IN MOERKAPELLE

Op zaterdag 26 november (19.30 uur) bespeelt Dirk Jan Versluis het Edskes-orgel van de Geref. Gemeente te Moerkapelle. Het programma bestaat uit muziek van J.S. Bach, wiens orgelwerken Versluis integraal uitvoert in een meerjarenproject. Ds. G.J. Baan geeft een muzikaal-theologische toelichting.

ZANGAVOND

Zwijndrecht - Oude Kerk, zat. 3 dec., 19.30 uur, psalmzangavond, Adriaan Pakvis, orgel, meditatie ds M.H. Schot; collecte voor het deputaatschap voor Israël.

**IK ZOU MIJN LEVEN NIET
GRAAG OVERDOEN, WANT IK
BEN BANG DAT IK HET ER NIET
BETER MAAR SLECHTER ZOU
AFBRENGEN, EN DAARNAAST,
IEDER JAAR DOORGEBRACHT
OP AARDE IS EEN JAAR
VERLOREN IN DE HEMEL.**

PHILIP HENRY

Kerkdiensten

ZONDAG 27 NOVEMBER 2022

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen aan den Rijn 10.00 uur ds. G. Clements en 16.00 uur ds. P. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. W. Silfhout; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. W. Silfhout en 18.00 uur ds. G. Clements; Berkenwoude 19.00 uur ds. H. Brons; Bodegraven 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele

14.00 uur ds. L. van der Kuijl; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Capelle aan den IJssel-West 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Delft 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. G.J. Baan; Den Helder 10.00 en 15.30 uur stud. J. Janse; Deventer 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. L. Blok; Doetinchem 15.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Dordrecht 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 16.45 uur ds. N.I. Ude; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 17.30 uur stud. R.T. Michielse; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. B.J. van Boven;

Enter 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 14.30 uur ds. W. Silfhout; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Goudswaard 19.00 uur ds. M. Joosse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. N.I. Ude en 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Haamstede 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Houten 17.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. J.C. Kriekaart; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 en

16.00 uur ds. A. Schot; Kesteren 12.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen aan den IJssel 19.15 uur stud. J.M. Evers; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; Leiderdorp 10.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 uur stud. R.T. Michielse en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Marknesse 19.00 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 9.30 uur ds. C. Harinck; Melissant 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. K. Boeder; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. J. Schipper; Moerkapelle 9.30 (H.D.) en 16.00 uur (Evangelisatiedienst) ds. H. Brons; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer en 18.30 uur ds. M. Karens; Nieuwe-Tonge 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Nieuwer Ter Aa 19.00 uur ds. W. Vischer; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Nisse 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi en 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Oostvoorne 10.00 en 14.30 uur stud. J.M. Evers; Opheusden 9.30 en 15.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 18.30 uur stud. J. Janse; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 15.30 uur ds. M. Blok; Oudemirdum 19.00 uur ds. A. Verschuure; Poederoijen 14.30 uur ds. J. Beens; Poortugaal 19.00 uur ds. W. Harinck; Poortvliet 10.00 uur ds. L. van der Kuijl; Puttershoek 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Rhenen 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 (aangepaste dienst) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-Centrum 17.00 uur stud. J.M. Evers; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; Rotterdam-Zuidwijk

16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint Annaland 18.00 uur ds. S. Maljaars; Sint Philipsland 14.30 uur ds. L. Blok; Soest 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Spijkenisse 15.30 uur stud. A.E. Brijder; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Stolwijk 19.00 uur ds. J. Schipper; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingingen 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Vlissingen 9.30 uur (H.D.) ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Waarde 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; Werkendam 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp en 19.00 uur ds. P. Mulder; Wierden 14.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Woerden 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur stud. A.E. Brijder; Zwolle 15.00 uur ds. A. Schreuder.

DINSDAG 29 NOVEMBER 2022

's-Gravenzande 19.45 uur ds. M. Karens; Oosterland 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Opperdoes 19.30 uur ds. W. Harinck; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. B.J. van Boven.

WOENSDAG 30 NOVEMBER 2022

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Dinteloord 19.30 uur ds. E. Bakker; Dordrecht 19.45 uur ds. W.A. Zondag; Hoogeveen 19.30 uur ds. F. Mulder; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Mijdrecht 19.30 uur ds. W.J. Karels; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opheusden 19.30 uur ds. W. Mouw; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Soest 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Stolwijk 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn;

WOENSDAG 30 NOVEMBER 2022 (DANKDAG)

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Borssele 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Goes 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 14.30 uur

ds. S. Maljaars; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars en 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hoedekenskerke 10.00 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Kamperland 14.30 en 19.00 uur ds. B. Labee; Kapelle-Biezeling 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Kortgene 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. M. Karens en 14.30 uur ds. M. Boersma; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Middelburg-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. M. Boersma en 14.30 uur ds. M. Karens; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch en 14.00 uur ds. A. Verschuure; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Rilland-Bath 14.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Vlissingen 9.30 uur ds. G.J. Baan en 16.00 uur ds. M. Joosse; Waarde 9.30 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. A. Verschuure en 14.00 uur ds. H.J. Agteresch; Yerseke 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen.

DONDERDAG 1 DECEMBER 2022

Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. N.I. Ude; Krimpen aan den IJssel 19.45 uur ds. R.A.M. Visser; Marknesse 19.30 uur ds. J. Schipper; Nieuwer Ter Aa 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 19.30 uur ds. G. van Manen; Poederoijen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rhenen 19.30 uur ds. D. de Wit; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Pater; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; Westzaan 19.30 uur ds. A. Schot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 27 NOVEMBER 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur (Dankdag) evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

 VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

**DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELC'D'S**

**Makkelijker
dan een
cd-speler**

 FamilyStream

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

www.familystream.com

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonduren of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

 De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Laatste preken van JC Philpot dl 1-5 à €10,-.
Preken van John Kershaw dl1+2 €25,-.
William Gadsby dl 1-3 à €10,-.
078-6933783 Luisterpreken: hetbraambos.nl

 ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

*Begravenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

**Reformatische Psychologenpraktijk
Nederland** biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation, conflictantering, assessments,
coaching en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

 44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

 **Praktijk
den Uijl**

♥ HULPVERLENING

♥ COACHING

♥ TRAINING

♥ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

NIEUW EN UITSLUITEND IN DE APP VAN PIETER HEYKOOP:

PSALMZANGAVOND LAURENSKERK

van 6 juni j.l.

*inclusief meditatie Ds. A. Moerkerken!

Ga nu naar:
pieterheykoop.nl/app

Maak gebruik van onze service aan huis.

Prachtige collectie PVC vloeren.

Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.

06-19557166 De Vloerenkoning.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

**Van der Boom
Boeken en Muziek**

Voorstraat 41
3245 BG Sommeisdijk
Telefoon 0187 - 48 26 14
www.boekhandelvanderboom.nl
E-mail: info@boomboek.nl

BOEKEN EN MUIZEN
VAN DER BOOM

**H. Heijkoop
Houtsnijwerk.nl**

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

De kerkklokken van dominee Guthrie
geschreven door
Mieke van Steenis-van den Dikkenberg

Nieuw prentenboek!

verkrijgbaar bij de boekhandel

Full colour 84 pagina's € 14,00

RED HEIFER PUBLISHING

#werketovertuiging

'Als kerkredacteur vind ik
het mooi om christenen in
Nederland en wereldwijd
met elkaar te verbinden'

- Janita

Wij zoeken een Redacteur kerk

Kerk en religie zijn belangrijk voor het
RD. Daarom hebben we u of jou nodig!
Ga de uitdaging aan om alles op
theologisch gebied te volgen en
daarover mooie artikelen te schrijven.

Ben je enthousiast geworden
en wil je graag meer weten over
de functie? Bel of app Arie via
06-53638164.

Kijk voor meer informatie en alle
vacatures op werkenbijemg.nl

**erdee media
groep**
met overtuiging

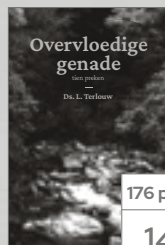
Speciaal aanbevolen

176 pagina's

15,95

**De heraut van de
Bruidgom**
Negen overdenkingen
Ds. S.W. Janse

176 pagina's

14,95

**Overvloedige
genade**
Tien preken
Ds. L. Terlouw

168 pagina's

16,95

**Menselijkerwijs
gesproken**
52 meditaties
Ds. A. Schot

384 pagina's

19,95

**Ik ben de Opstanding
en het Leven**
Bijbels dagboek
Ds. A. Vergunst

200 pagina's

24,95

**Prediker van de
ene Naam**
Levensschets van
ds. A.F. Honkoop
W.B. Kranendonk

Ga naar uw boekhandel, bestel op debanier.nl of bel 055-5390650

**de
banier**
UITGEVERIJ

Ten bate van
Nieuwbouw
Gereformeerde Gemeente
Yerseke

Als u dit boek bestelt, komt
40%
ten goede aan de kerkbouw.

Kijk voor meer info of om het boek te bestellen op:
nieuwbouwgemeenteyerseke.nl

Deze actie loopt tot 31 december 2022

Ds. C. van Krimpen
RUTH
Een vreemde ontvangt genade

Geb. 450 blz.
39,90

In 35 Bijbellezingen heeft ds. C. van Krimpen dit Bijbelboek uitgelegd. Naast geestelijke leringen, worden er toepassingen gemaakt voor jong en oud betreffende het maatschappelijke en gezinsleven.

Op zoek naar een
GOEDKOPE ACHTZITTER?

Kinder **ACHTERBANK.NL**

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

ZELF SAMENSTELLEN VASTE LAGE PRIJS ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

Teken nu in op heel mooi deel historische verhalenserie over zigeuners in Roemenië: **'Gods Woord onder de Roma'**: www.ramshoorn.nl

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

- URGENT REQUEST -

Calvin Christian School, affiliated with the NRC (Ger. Gem.) of Southern Alberta, has several teaching vacancies for 2023-2024. New applicants are needed to enable continued Christian education for the children of our congregations.

We would be grateful to welcome applications from competent, versatile, and dedicated teachers of any grade/age level, who also have a love for the truth which is according to godliness.

More information about CCS and available immigration help can be found at **lesgevenincanada.nl**. Should the Lord incline your heart to apply, please submit a cover letter with your resumé or c.v. to **office@ccschool.ca**.

Calvin Christian School
Coalhurst, Alberta

Questions? Please contact us!
☎ 001-403-381-3030
✉ marc.slingerland@ccschool.ca
✉ lesgevenincanada.nl

Sergio gelooft niet dat hij iets in zijn leven kan herstellen

Met (uw) steun kan het!
Lees Mattheus 25 vers
21-46! Dan kunnen wij
toch niet achterblijven?

Help mee via
**[gevangenzorg.nl/
doneren](http://gevangenzorg.nl/doneren)**

Gevangenzorg
Nederland steunt
(ex-)gevangenen,
tbs-cliënten en
hun familie.

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

ook voor
akoestische
vraagstukken

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Als achterom kijken pijn doet en
vooruit kijken zorgen geeft...

Somber
Verdriet
Vragen en twijfels
Opvoeding
Relatie

*Je hoeft het
niet alleen
te doen*

www.coachpraktijk-Eigenwijs.nl
06-15604697
Westmaas - Elpsest

In het weekend lees ik op mijn gemak de
achtergrondartikelen in het **RDMagazine**.

Jan Willem | Melkveehouder

De een leest graag persoonlijke verhalen,
de ander zoekt verdieping bij het nieuws.
Maar allemaal hebben we behoefte aan zicht
op het Bijbelse perspectief in ons bestaan.

Het RD wil helpen verder te kijken dan jezelf.

RD, de krant voor het hele verhaal.

Scan mij

 Het RD is er ook voor jou.
Ga naar rd.nl/saambinder
Ontdek het RD 4 weken lang vanaf 4 euro.

rd
reformatisch
dagblad

**“Je wordt uitgedaagd
om het het beste uit
jezelf te halen”**

IK WERK BIJ VLK

JIJ BINNENKORT OOK?

**Beginnend assistent
accountant** **STAGIAIR**

mbo-niveau | parttime (Rhenen)

**Student
accountancy** **DUAAL**

havo/mbo-niveau | parttime
(Barneveld - Rhenen)

Van Lienden & Kooistra

vlkadvisers.nl

www.scheurfotokaarten.nl

Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoping op uw
eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Pro Vitality Plus (NeoLife)

Een geweldige aanvulling op een
drukke levensstijl. Met 4 krachtige
supplementen voor maar €1,82 per dag!
November-aanb. Komme 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Calvijnschool
Ederveen

Zorg voor goed onderwijs

Wij zijn op zoek naar een: **Teamleider**

Aandacht en tijd voor mensen. Dat is belangrijk in deze functie. Als teamleider weet jij leerkrachten te motiveren en optimaal te laten functioneren. Geen ervaring in het onderwijs, maar wel managementervaring? Ook dan zien we uit naar je reactie. Het volledige takenpakket wordt afgestemd op jouw kwaliteiten.

Interesse? Kijk voor meer informatie over deze functie op

werkenbijcalvijnschoolederveen.nl

 VerkeerstheorieVanWijngaarden
Je rijbewijs halen? Leer hier je theorie!

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

Vacatures

📍 Bodegraven

- Begeleider wonen & dagbesteding
- Coördinator wonen & dagbesteding
- Begeleider nachtdiensten
- Helpende
- Huishoudelijk medewerker
- Zij-instromer

📍 Moerkapelle

- Begeleider wonen
- Helpende
- Oproepkracht begeleiding

Siloah
ZORGGROEP SIRJON

Ga naar **siloh.nl/vacatures**

**Niet-ritmische PSALMZANGAVOND
in de Oude Kerk in Zwijndrecht
Zaterdag 3 december 2022**

Organist: Adriaan Pakvis
Thema: Psalmen zingen rondom
Advent en Kerst
Meditatie: Ds. M.H. Schot
Aanvang: 19:30 / Deuren open: 19:00
Collecte t.b.v. Deputaatschap voor Israël

**Luisteren,
met oog voor elkaar.**

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureau-mark.nl

bureau-mark.nl

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

SAMENZANG RONDOM ADVENT

D.V. ZATERDAG 26 NOVEMBER

Aanvang 19.30 uur - Toegang vrij!

Ger. Gem. Ichthuskerk Boskoop

Organist: Pieter Heykoop - Leiding: Ds. P.J. de Raaf

JONGERENBIJEENKOMST

SAVE THE DATE!

**D.V. VRIJDAGAVOND
2 DECEMBER**
inloop buffet vanaf 17.00 uur

BETHLEHEMKERK,
OUDERLANDSEWEG 50,
WOERDEN
AANVANG: 19.30 UUR

Een Israëlische TOV avond!

**Israëlische en Nederlandse jongeren
gaan met elkaar in gesprek**

• Maarten Murre
• Noortje van der Slikke
• Jaap-Jan Speksnijder

• Avishai Bino
• Hadas Orth-Zadok
• Karin Grinshten

Met vooraf gratis Israëlisch buffet

Veel tijd voor ontmoeting

**WELKOM!
KOM JIJ OOK?**

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
AFGELEID VAN DE KATHOLIEKE KERK

Voor meer informatie en aanmelden voor het gratis buffet: dep-israel.nl/activiteiten

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

'DAG HENDRIK', ZEI MENEER RIPS VRIENDELIJK. 'IK ZIT NOG STEEDS OP JE TE WACHTEN. NU JIJ NIET KOMT, ZOEK IK JOU HIER MAAR OP. KUNNEN WE EVEN MET ELKAAR PRATEN?'

'Ja, ja', zei Hendrik, 'loopt u maar mee'. Hij liep naar een hoek van de hal. Gelukkig zaten er niet veel soldaten. Ze hoefden niet te horen wat meneer Rips tegen hem zei. Waarom kwam hij hem hier opzoeken?

'Ik ben toch zo blij dat ik jou heb ontmoet', begon meneer Rips. 'Jij bent het kind dat voor mij hebt gebeden toen ik zo bang was. Maar één ding vind ik wel erg, Hendrik. Ik meen te merken dat jouw hart nu helemaal niet meer uitgaat naar de dingen die boven zijn. Of vergis ik me?' Hendrik antwoordde niet.

'Ik wachtte tevergeefs op jouw bezoek en vond het geen goed teken dat je niet kwam. Waarom kwam je niet, Hendrik? Ik wil graag met je praten over wat het belangrijkste is in ons leven. We moeten allemaal een keer sterven. De één jong, de ander oud. En sterven is God ontmoeten, Hendrik. Dat kan niet zoals we geboren zijn. Dat heb ik die avond in de herberg gevoeld'. Meneer Rips sprak nog een tijdje door. Hendrik draaide ongemakkelijk op zijn stoel. Het was net of hij de meester van de zondagsschool weer hoorde praten. Die vertelde hetzelfde.

Er kwam een soldaat naar hen toe. 'Hendrik, we moeten gaan', zei hij.

'Ik ga mee', zei Hendrik. Hij stond meteen op. Het werd hem hier te benauwd.

'Kom je me eens opzoeken, Hendrik?' vroeg meneer Rips. 'Je hebt mijn adres.'

Zijn donkerbruine ogen keken Hendrik zo vriendelijk aan, dat hij niet kon weigeren.

'Dat doe ik', antwoordde hij.

'Fijn!' antwoordde meneer Rips. Hij drukte Hendrik stevig de hand. 'Het nodige hoor, jongen.'

Genade!

Hierboven staat een onmisbaar woord voor jouw leven. Je kunt heel wat missen, maar genade is van levensbelang!

Ik was de jongste van vier jongens in ons gezin. We zijn groot geworden met stoeien. Soms werd het menens: schelden, vechten. Dat stopte pas als één van de twee opgaf en 'genade!' tegen de ander zei. Die had gewonnen. Als jongste heb ik dat trouwens niet vaak meegemaakt... We voelden al vroeg wat genade betekent: onderliggen, je overgeven, buigen, de minste zijn, verlies toegeven, opzien tegen de ander, hem eren als winnaar. Leven van genade.

Lang geleden kwam Lucy Smith, een godvrezende vrouw in Schotland, op bezoek bij haar vriendin in haar hut. Beiden kenden genade. Op die koude dag werd er op de deur geklopt en een onbekende marskramer stond voor de deur. Mag ik even binnenkomen en mijn pijp aansteken? vroeg hij. Zeker, warm je handen maar even en ga uw gang, reageerde Lucy vriendelijk. Ze wilde meer van hem weten en probeerde: bidt u weleens? Dat probeer ik, zei de marskramer bescheiden. Goed, probeer het nu ook maar, vroeg Lucy gevat en alle drie knielden ze neer. De vreemdeling begon aarzelend te bidden in Schots accent: 'Heere, schenk ons genade, om te voelen dat we genade nodig hebben. Geef ons genade om genade te zoeken. En schenk ons genade om genade te ontvangen. Geef genade om uit genade te leven als we genade hebben ontvangen, amen'. De man vertrok en liet twee verwonderde, gelukkige vrouwen achter. Beter kan ik niet uitleggen wat genade is. Smeek om genade. Zoals ouderling (later dominee) Mol deed. Hij eindigde zijn gebed altijd met: 'Uit loutere genade, amen'. Ook de dichter van Psalm 51 kon niet zonder: 'Genâ, o God, genâ, hoor mijn gebed'. Hoor de Heere het jou elke dag vragen: uit genade?

Leestip: Psalm 51

P.C. BEEKE, MIDDELBURG

Ds. Labee over:

Ambtskleding

Hoe moeten we uitleggen dat de kleurrijke ambtskleding die de Heere in het Oude Testament voorschreef zo afwijkt van de zwart-witte ambtskleding vandaag de dag? Waarom kennen we eigenlijk ambtskleding? Is het voor ouderlingen en diakenen anders als voor een predikant?

Kleervrijheid

Er zijn meerdere vragen rondom dit onderwerp binnengekomen, die wat beknopt van een antwoord worden voorzien.

We moesten persoonlijk terugdenken aan het moment, kort voor we de studie aan onze Theologische School mochten beginnen. Eén van de kinderen vroeg: 'bent u dan voortaan ook zo'n zebra?'

In strikte zin kent de nieuwtestamentische kerk geen ambtskleding. Onder het oude verbond was de kleding van de priesters nauwkeurig voorgeschreven. Daarbij valt inderdaad het kleurrijke kleed van de hogepriester op. Die kleding had een schaduwachtige betekenis: alles wees heen naar de komende Hogepriester, Jezus Christus. In het Nieuwe Testament is dit echter geheel anders geworden met de komst van Christus. Nergens lezen we meer een voorschrift over een speciaal kleed voor ambtsdragers.

Opmerkelijk is dat op de drempel, tussen het oude en het nieuwe Verbond, Johannes de Doper staat. Als priesterzoon van Zacharias had hij recht op priesterkleed, priesterspijs en priesterwoning. En wat lezen we? Hij oefent zijn dienstwerk niet uit in Jeruzalem, maar in de woestijn. Velen gaan niet meer naar het schaduwachtige en dienstbare Jeruzalem. Hij eet geen offervlees, maar sprinkhanen en wilde honing. Tenslotte kleedt hij zich niet met het witte priesterkleed, maar draagt een kemelsharen mantel met een lederen gordel. De Heere Jezus, de geheel enige Ambtsdrager, droeg óók geen bijzonder ambtskleed. En de kostbare rok, waarover de soldaten het lot hebben geworpen, zal geen zwart ambtskleed geweest zijn...

In de kerkgeschiedenis heeft de Roomse Kerk het ambts-gewaad weer ingevoerd, maar met de Reformatie komt er opnieuw een keerpunt. Het ambtskleed maakte bij Rome onderscheid tussen de leek en de geestelijke, de gewone man en de ambtsdrager. In de periode daarna zijn er steeds wat wijzigingen geweest: men droeg het gewaad van een deftig burger, daarna een talaar (afhankelijk, lang en plechtig gewaad), later aangevuld met een brede geplooid halskraag, of nog wat later een bef met een deftige pruik. Nog wat verder in de geschiedenis kwam er een 'standsgewaad', de toga, ook wel het 'geleerdheidskleed' genoemd. Ook de korte broek met mantel en steek is wel gedragen en onder ons is het inmiddels gebruikelijk dat de predikant een (zwart) kostuum draagt en op de rustdag gekleed in jacquet of preekjas de kansel bestijgt. Alles overwegende is er enige 'kleervrijheid' maar vanwege het ambt van dienaar des Woords blijven de woorden die ds. K. de Gier (1915-1999) sprak actueel: 'Hoe moet de prediker dan gekleed zijn? Deftig en sober. Met deftig wordt bedoeld, dat hij een gewaad draagt waarmee men bij aanzienlijke personen verschijnt, en sober, opdat uit de kleding van de dienaar des Woords alles geweerd worde wat de aandacht trekt.'

Herkenbaarheid

In het licht van dit alles, kunnen we - vanwege de heiligheid en de plechtigheid van het dienen in Gods Kerk als dienaar van het Goddelijke Woord - verwachten dat ambtskleding gedragen wordt zolang men 'in deze staat des levens' is. Volgens de Dordtse Kerkorde is een predikant dat levenslang, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn. Het is daarnaast ook een stuk herkenning dat nog steeds (al is ondergetekende ook weleens aangezien voor een begrafenisondernemer) functioneert. Voor ouderlingen en diakenen zouden we graag de veelal gebruikelijke richtlijn noemen: dat ze allemaal - zolang ze *ambtelijk* bezig zijn - te herkennen zijn aan hun kleding. Maar in het leven van elke dag hebben ze niet die andere 'staat des levens' zoals de predikanten.

Ten slotte, Elia kon met zijn profetenmantel niet de hemel binnen... Eeuwig wonder als in dat besef gediend mag worden en verlangd wordt dat straks het 'akelig' zwart verwisseld mag worden voor dat 'lange, witte kleed', gewassen in het bloed van Jezus. Om eeuwig een drie-enig God volmaakt te mogen dienen in Zijn tempel.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.